

Salvador Perarnau

per Ventura Plana

Fa vuit dies, que l'"arxiextraperhipercharmant" Bular i Rialp, ens presentava Salvador Perarnau.

Conseqüències de la presentació: un interviu. Salvador Perarnau, poeta cent per cent, porta un clavell encès al trauc de l'americana.

El trauc de l'americana, ve a ésser com un carnet d'identitat: els aviadors, hi porten ales; els comunistes, la falç i el martell; els poetes, clavells; els sobrealistes, carxofes, espinacs i d'altres espècimens de la marmanya; els catòlics, el ventilador de la perseverança, etc., etc.

Salvador Perarnau, hi porta un clavell, com deiem.

—Es del meu jardí—ens diu, orgullós. Li demanem que ens expliqui coses.

—Quan tenia cinc anys, ja feia versos que, és clar, no deien gran cosa, però que, com a versos, ço és de rima i ritme, estaven tan bé com els que faig ara. Per cert que, llavors, hi havia la guerra russo-japonesa i els xavals del meu barri anaven pel carrer fent els soldats, amb banderes de paper, i sabres de fusta, i cantant una cançó que jo havia compost: lletra i música; encara la recordo:

"Tots fem una bona gresca,
la guerra s'ha d'armar,
que visquir els japonesos
i el rus s'ha d'aterrar.
Aterrat, aterrat,
les absoltes, les absoltes.
Aterrat, aterrat,
les absoltes i colgat."

—Sou autodidacte?

—Sí, car si bé porto vuit anys de seminarista al Seminari de Vic, puc dir que sóc autodidacte... I jo crec que tots els literats en som, d'autodidactes, perquè el literat ha de sentir l'ansia de crear, cosa que les aules no et proporcionen. La meua formació és a base dels clàssics llatins i d'un estudi conscient dels nostres. M'ha interessat, però, tota la literatura mundial, tots els clàssics del món d'una valor reconeguda. Jo no m'he esforçat mai per crear. Jo crec que el qui necessita d'esforçar-se per crear, és que no té res per dir. El qui té per dir, en té prou amb parlar.

—El vostre debut en la literatura?

—El poema "Elogi d'una puntaire" a "El Pireneu Català", de Ripoll. Per cert que Antoni Busquets i Punset acompanyava el meu primer treball amb un article encomiàstic de presentació.

—Voleu dir-nos la vostra opinió sobre la nostra poesia en el moment actual?

—Crec que la lírica catalana és a prop ja de la maduresa. Si hi ha res que, a Catalunya, tinguem força i de qualitat, és de lírics. És interessant de constatar que Catalunya és un poble que, a través de les generacions, és dels que més canten.

Em plau de veure que hi ha qui es preocupa de fressar nous camins, en l'art de la poesia. Jo veig amb bons ulls tota inquietud que tendeixi a una renovació de la poesia, però això no vol pas dir que jo admeti certs caires ultramoderns de la nostra lírica, car crec que, sota l'extravagància, s'amaga moltes vegades la incapacitat.

—Dels llibres de versos que heu publicat, quin és, al vostre entendre, el més reeixit?

—"La rel", llibre de poemes publicat l'any 1929.

—I el que ha tingut més èxit?

—"Cuques de llum", del qual, en el primer any foren venuts 3.000 exemplars.

—Dels poetes actuals, quins us agraden més?

—Josep Carner, Agustí Esclasans, Salvador Albert...

—I dels traspassats?

—Maragall...

—Quins premis heu guanyat en els Jocs Florals?

—L'Englantina de Barcelona, l'any 1929; les Flors Naturals de Gràcia, de la Barceloneta, de Santa Eulàlia, d'Horta; l'Englantina de Manresa, i tota una colla interminable. En total, sumen uns 125 premis.

—Què penseu de l'organització actual dels Jocs Florals?

—Senzillament: que és desastrosa. Una de dues: o renovar-los o matar-los. Crec, però, que, renovats d'una manera eficient, poden, encara, fer, a la literatura catalana, tot el bé que han fet.

—Bé. Projectes?

—Un llibre de poemes en preparació: "Amb l'infinit a les mans"; una novel·la: "Boira endins", i una obra de teatre: "L'aprenent d'home". Tinc també dos llibres de poemes per a infants: "El senyor Pèsol i altres plantes" i "Les veus de la llar". I molt aviat començaré la publicació, en fascicles, de "L'Enriquet Patufí volta el món a cavall d'una oca". Tinc també un

llibre, "Oracions sagnants", de caràcter rebel, que aviat publicaré.

—Voleu dir-nos quelcom d'aquests contes per a infants que, gairebé cada dimecres, llegiu a "Ràdio Associació"?

Salvador Perarnau

—Es tracta d'un conte damunt la següent base: Un infant: l'Enriquet Patufí, que dona la volta al món a cavall de la Senyora Oca. L'oca és la mestressa i li explica les coses que troben, i de tot el que veuen, i, de les incidències en què es troben, treu deduccions de caire moral i eminentment infantil. El meu propòsit és de fer voltar el món a un infant català per explicar-ho als infants de Catalunya.

—Bé. Voleu contar-nos alguna anècdota?

—L'any 1926 vaig ésser empresonat per la Dictadura per haver escrit un llibre en vers: "Poema de les tres germanes folles", encara inèdit. Algú em delatà i, en un registre, en fou trobat l'original. En presentar-me davant del jutge, que, per cert, era el funest Fernández Valdés, i en fer-li veure que el delictes d'impremta no existeix fins a la publicació del llibre, ell em replicà:

—El delito de imprenta empieza cuando a mi me da la gana.

A la qual cosa vaig contestar:

—Delante de esta arbitrariedad, no tengo nada que objetar.

—Es una bella mostra de com anaven les coses en aquell temps—concloem nosaltres.

Dibuix japonès

Un xic més de perseverança lerrouxista de "pacificación de los espíritus", i el miracle republicà inicial d'espanyolitzar Catalunya, s'haurà esvaït totalment

Un altre crit d'alerta

Als alts poders de Catalunya

per Joan Serra Durbau

Com que, per diversos motius, he estat dubtant de si aquest crit podia donar-lo des d'aquest periòdic, he passat aquest dubte per la meua més exigent reflexió i n'he tret la conseqüència que, des d'aquesta tribuna, de franca palestra sobre les valors morals i materials de Catalunya, molt bé podia donar-lo; que si pel sentiment patriòtic que el fa néixer pot assemblar-se al que, en moment oportú del nostre estat social, ens donà el nostre preclar i malaguanyat Maragall, en sortir en defensa de la puresa de la nostra parla, difereix del motiu que impulsà, a escriure'l, el nostre poeta i, sobretot, de la bellesa i riquesa literària en què fou fet, difícil d'imitar, encara que, per respecte a l'insigne escriptor mateix, ens hem guardat de tenir aital pretensió.

Vulguem imaginar-nos només que la veu del poeta s'ha deixat sentir, fent-se ressò de les nostres angoixes, ja que ell—com d'altres fortes mentalitats de Catalunya, nascudes en la llar de fabricants, obrers, comerciants i gent del camp—havia sabut espiritualitzar bellament les valors més materials de la nostra pàtria, enlairant-les àdhuc a les regions de la poesia. I, en la nostra terra, no és gratuït d'afirmar que la veu del nostre poeta es deixaria sentir amb tofa la seva fortitud, amb tota la seva bellesa i, sobretot, amb tot l'entusiasme i optimisme amb què creà la seva obra i parlà sempre al nostre poble. I, si existia aquell polític, malauradament desaparegut, que es dugué Prat de la Riba, de segur que també hauria estat per aquest escoltada i plasmada en obres de govern.

Els dubtes se'm presentaven per no trobar-me ja en l'estol dels joves i ésser el motiu d'aquest article la defensa d'un aspecte de la nostra Catalunya, la seva economia, no negligida justament per CLARISME, encara que sembli, a primer cop d'ull, que no és aquest el camp on principalment intensifica la seva tasca periodística, però, creient que en aquestes ratlles no ha de deixar de veure's esperit de joventut i patriotisme, considero que estaré al to del ritme d'aquest periòdic.

Aquest escrit havia d'englobar dos aspectes: l'estat actual econòmic de Catalunya i l'estat anímic de les nostres joventuts, en allò que afecta els seus drets i deures com a catalans i com a homes. I com que per aquest darrer aspecte cal seguir un més llarg procés, per tal com es tracta d'un problema d'alta educació cívica i patriòtica i, en el curs del temps, lleures hi

haurà per a tractar-lo (recordem aquella campanya que, a iniciativa de J. M. Batista i Roca, hom féu sobre la intel·ligència i el caràcter), opto per parlar sobre el primer tema, puix que és un problema d'urgent resolució, que obliga els alts poders de Catalunya a tractar l'assumpte a fons per tal d'obtenir-ne els resultats més convenients per a la nostra economia, sempre, naturalment, amb la cooperació i assessorament dels nostres valors col·lectius i individuals.

Es molt agre d'haver-ho de dir, però és ben cert que Catalunya va a la davallada en les seves activitats industrials i comercials, mentre en altres indrets—Bascònia, València i Astúries, en primer terme—són notats constants i nous impulsos d'activitat que, ultra reduir-nos els mercats forans, envaeixen amb bastant èxit el nostre propi, fins arribar-hi a l'establiment, com malauradament tenim ocasió de comprovar cada dia, en el terreny de les nostres activitats.

En el que va de segle hem vist desaparèixer o reduir-se indústries ben racials, ben nostres, d'excel·lent perfecció i de gran nom, com són, entre altres, les que a continuació esmentem: la molinera tingué força importància, a l'extrem que, de les places marítimes de la Mediterrània, Barcelona era la més important i superava àdhuc el port de Marsella. Avui, trobem aquesta indústria reduïda gairebé a la seva mínima expressió, puix que els centres productors més forts es troben al costat mateix on es produeix la matèria prima: el blat; els vagons que avui arriben a la nostra ciutat procedents de les terres de Castella, són innombrables. Aquest fet econòmic, no l'han de perdre de vista els dirigents de la nostra indústria tèxtil, per si de cas les condicions climatològiques del migdia d'Espanya afavorixen del tot els assaigs que hom fa del cultiu del cotó.

La fabricació de barrets de feltre fou també una activitat que donà gran nom a la nostra indústria, per la intensitat i perfecció amb què era fet aquest gènere. Avui, ha desaparegut Barcelona com a factor industrial d'aquest article, per tal com l'únic nucli industrial que hi ha, és patrimoni d'una important casa italiana. Aquesta indústria gaudeix de gran prestigi i prosperitat en les places de València i Sevilla, les quals, en competència amb la nostra ciutat, han sabut sortir-ne vencedores, tot i el fet que la matèria prima, pèl de conill i de llebre (la llana s'aplica per fer classes bastes), ha d'ésser importada, en bona part, de l'estranger.

La indústria paperera, d'existència secular en el nostre país, avui es troba circumscrita a unes quantes cases de solvència industrial algunes d'elles, mentre podem notar com floreix, aquesta indústria, en certs indrets d'Espanya, particularment al Nord. Del decandiment a casa nostra d'aquesta indústria tan típica, que produïa les classes més fines, prou se'n lamentava Joan Sacs, en referir-se a un article que, sobre aquest tema, publicà el nostre eminent geògraf Pau Vila.

La indústria tèxtil mateixa necessita, per tal de desaparèixer o reduir-se molt notablement, una escomesa del tot preconcebuda i premeditada, donades les arrels fortes que té en els costums i treball del nostre poble. El ram tèxtil és el que dona la tònica a la mà d'obra del nostre país, fins al punt que, diguem-ho de passada, un geògraf francès, en fer l'estudi de la geografia humana de Catalunya, constata que, si no posseïem les riqueses naturals d'altres regions, posseïem en canvi la riquesa que dona la mà d'obra, la qual, responent a una tradició i al caràcter nostres, és tant o més estimable que d'altres privilegis amb què la natura hagués pogut afavorir-nos.

De totes maneres, la indústria tèxtil no deixa de sofrir la competència d'altres nuclis industrials d'Espanya, i són moltes les cases catalanes que han estat foragitades de molts mercats.

La importació de tota mena de fusta, abans feta per cases molt fortes, també s'ha vist reduïda, i places com les de València han incrementat la seva importació en termes que, certes manipulacions que en aquest producte poden fer-se, en fulloles per aplicacions i altres, les treballen amb força intensitat, bo i eliminant la producció d'ací. La indústria del moble mateix, fabricació en gran sèrie, en altre temps ací també existent, radica principalment a València, mentre ens singularitzem nosaltres en la fabricació de mobles fins.

La indústria surera també rep conseqüències en aquesta davallada, ja que l'estat d'ella era ben pròsper i avui, degut a la substitució dels seus productes (els taps principalment), per